

ข้อเสนอโครงการ
โครงการอาสาประชารัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

กระทรวง : อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

หน่วยงาน : คณะวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์

๑. โครงการ: โครงการการพัฒนาหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ลักษณะโครงการ โครงการต่อเนื่อง โครงการใหม่

๒. หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

หน่วยงานหลัก : ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

หน่วยงานที่มีส่วนร่วม : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดสกลนคร

หน่วยงานความร่วมมือ : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์, องค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง,
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรร

๓. ที่มา/เหตุผลความจำเป็น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ได้สร้างปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุม
หลายๆ เรื่อง ได้แก่ การจัดการดิน การจัดการน้ำ การเกษตรแปรรูป พลังงานทางเลือก สิ่งแวดล้อมชุมชน การ
ปลูกป่า ปลูกต้นไม้ ปลูกพืชผักสวนครัว เป็นต้น ทรงชี้แนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่ปวงชนชาวไทยตลอดพระ
ชนชีพ มุ่งให้พสกนิกรได้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน มั่นคง และปลอดภัย ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่
เกิดขึ้นตามกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นแนวทางการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ โดยยึด
แนวทางการพัฒนาที่มีคนหรือประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองจะเป็นตัวการที่นำไปสู่การพัฒนาที่
ยั่งยืน ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า

เกษตรอินทรีย์ คือการทำการเกษตรด้วยหลักธรรมชาติ บนพื้นที่การเกษตรที่ไม่มีสารพิษตกค้าง
และหลีกเลี่ยงจากการปนเปื้อนของสารเคมีทางดิน ทางน้ำ และทางอากาศเพื่อส่งเสริมความอุดมสมบูรณ์ของ
ดินความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศน์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนสู่สมดุลธรรมชาติโดยไม่ใช้
สารเคมี เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความพอเพียงระดับชุมชนและสอดคล้องกับความพอเพียงตามหลัก
แห่งศาสตร์พระราชา ซึ่งสามารถสร้างความเข้มแข็งต่อชุมชนและประเทศต่อไปได้

โครงการนี้เป็นการบูรณาการเกษตรอินทรีย์กับวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดย
การนำนักศึกษาหลายๆ สาขาลงพื้นที่บ้านยอดแกงแล้วใช้รูปแบบการพัฒนาหมู่บ้านแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
หาวิธีแก้ไขปัญหารายได้ เรื่องสุขภาพ เพื่อก่อให้เกิดความเข้มแข็ง มีการพัฒนาที่ยั่งยืน และก้าวไปสู่
ประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐) อีกทั้งสามารถรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและ

ส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของตนซึ่งจะสามารถทำให้ ชุมชนโดยรวม เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

ประเด็นปัญหาหลัก ปัญหาคุณภาพชีวิต

รายละเอียดพื้นฐานของชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ

บ้านยอดแกง ตำบลยอดแกง อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ห่างจากอำเภอนามน ๙ กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ ๓๓ กิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งการปกครองเป็น หมู่ ๑ และหมู่ ๒ มีครัวเรือนจำนวน ๒๗๗ ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น ๑,๐๔๒ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร ปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น อ้อย และมันสำปะหลัง ซึ่งมีการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและป้องกันศัตรูพืชจำนวนมาก (องค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง, ๒๕๖๒) ก่อให้เกิดมลพิษ ส่งผลให้มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคนในชุมชน

๔. วัตถุประสงค์โครงการ (Objectives)

๑. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถสร้างรูปแบบการพัฒนาหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมตามแนวทางพระราชดำริที่สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน
๒. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ต้นทาง คือ กระบวนการผลิตวัตถุดิบ กลางทาง คือ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และปลายน้ำ คือ ช่องทางการตลาด ให้กับชุมชน
๓. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพ ให้กับชุมชน

๕. เป้าหมายโครงการ (Outputs)

๑. ได้รูปแบบการพัฒนาชุมชนเกษตรอินทรีย์ ตามแนวทางพระราชดำริ ที่สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน ๑ รูปแบบ
๒. ได้ชุมชนมีศักยภาพการพัฒนาหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ต้นทาง คือ กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาด กลางทาง คือ กระบวนการแปรรูปสินค้าเกษตร และปลายน้ำ คือ กระบวนการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์
๓. ได้ชุมชนมีความตระหนักในการดูแลสุขภาพ

ผลลัพธ์โครงการ (Outcome)

๑. ได้รูปแบบการพัฒนาชุมชนเกษตรอินทรีย์ ตามแนวทางพระราชดำริ ที่สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน เพื่อนำไปขยายผลในชุมชนอื่นๆ ต่อไป
๒. ทางด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจัดจำหน่ายวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด

๓. ทางด้านสังคม เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน
๔. เกษตรกรมีความรู้ในการจัดจำหน่ายวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์
๕. เกษตรกรในชุมชนมีสุขภาพดีขึ้น จากการลด ละ เลิก พฤติกรรมเสี่ยง ในการใช้สารเคมี

๖. กลุ่มเป้าหมายโครงการ (Targets group)

เกษตรกรในพื้นที่ ต.ยอดแกง อ.นามน จ.กาฬสินธุ์ เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย ๕๐ ครัวเรือน และมีผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น ๑๐๐ คน

นักศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร จำนวนไม่น้อยกว่า ๘ คน

๗. ตัวชี้วัดเป้าหมายโครงการ (Outputs & Outcomes)

	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
เชิงปริมาณ	๑. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการอย่างมีความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ๒. ผลิตภัณฑ์ในครัวเรือน ๓. ช่องทางการตลาด	๑๐๐ คน ๕๐ ครัวเรือน ๓ ผลิตภัณฑ์ ๑ ช่องทาง
เชิงคุณภาพ	๑. ชาวบ้านมีสุขภาพดีขึ้น ๒. ทางด้านเศรษฐกิจ ๓. ทางด้านสังคม เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกร	ค่าคลอรินเอสเตอเรสในกระแสเลือดของเกษตรกรลดลง เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น การจัดตั้งกลุ่ม
เชิงเวลา	ร้อยละของโครงการที่ดำเนินแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด	ร้อยละ ๑๐๐
เชิงค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ร้อยละ ๑๐๐

๘. กิจกรรม -วิธีดำเนินการ (Activities)

ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ	ดำเนินการ ในเดือน (✓)				เป้าหมาย (เช่น ใคร จำนวน ครั้ง เรื่อง ฯลฯ)	หมวดเงิน (ระบุจำนวน เงิน : บาท)
	๑	๒	๓	๔		งบ ดำเนินงาน
๑.ประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมและรายงาน ผลการดำเนินงาน	✓	✓	✓	✓	อาจารย์และนักศึกษา จำนวน ๑๕ คน จำนวน ๔ ครั้ง	๒๐,๐๐๐
๒.ประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการ	✓	✓	✓	✓	บ้านยอดแกง หมู่ ๑ และหมู่ ๒	๑๕,๐๐๐
๓.ตรวจสอบสารเคมีตกค้างในดินและน้ำ ในพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย จำนวนอย่างน้อย ๕ จุด	✓				เก็บตัวอย่างดินและน้ำ ๑ ครั้ง	๘๐,๐๐๐
๔.ตรวจหาค่าคลอรีนเอสเตอเรสในเลือด เกษตรกร	✓				ตรวจหาค่าคลอรีน เอสเตอเรสในเลือด เกษตรกร อย่าง น้อย ๑๐๐ คน โดย	๔๐,๐๐๐
๕.จัดทำแผนที่เกษตรกรอินทรีย์ชุมชน	✓			✓	อาจารย์และนักศึกษา จำนวน ๑๕ คน สํารวจ พื้นที่ ๒๗๗ ครัวเรือน	๖๐,๐๐๐
๖.การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องเศรษฐกิจ พอเพียงและเกษตรกรอินทรีย์	✓	✓			๑๐๐ คน จาก ๕๐ ครัวเรือน จำนวน ๒ ครั้ง	๘๐,๐๐๐
๗.การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแปรรูป วัตถุดิบเกษตรกรอินทรีย์ที่ได้จากชุมชนและ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน		✓	✓		๑๐๐ คน จาก ๕๐ ครัวเรือน จำนวน ๒ ครั้ง	๑๐๐,๐๐๐
๘.อบรมและพัฒนาช่องทางการตลาด			✓	✓	๑๐๐ คน จาก ๕๐ ครัวเรือน จำนวน ๑ ครั้ง	๔๐,๐๐๐
๙.ประเมินผลโครงการ				✓	๑) ทางด้านสุขภาพโดย การตรวจหาค่าคลอรีน เอสเตอเรสในเลือด	๓๐,๐๐๐

					เกษตรกรซ้ำ ๒) ทางด้านเศรษฐกิจ จำนวนรายได้ต่อหัวของ เกษตรกร ๓) ทางด้าน สังคม เกิดการรวมกลุ่ม ของเกษตรกร	
๑๐. สรุปผลการดำเนินงาน และนำเสนอ ผลงาน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ ประโยชน์				✓		๑๕,๖๐๐
๑๑. เขียนรายงานฉบับสมบูรณ์				✓		๕,๐๐๐
รวม (สี่แสนสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน)						๔๘๕,๖๐๐

๙. ระยะเวลาดำเนินการโครงการ

ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๔ เดือน (มกราคม – เมษายน ๒๕๖๓)

๑๐. งบประมาณ

งบประมาณถัวเฉลี่ยทุกรายการรวมจำนวนทั้งสิ้น ๔๒๕,๐๐๐ บาท

หมวดงบประมาณจ่าย	งบประมาณ (บาท)
๑. งบบุคลากร :	-
๒. งบดำเนินงาน :	
๒.๑ ค่าตอบแทน	๑๐๕,๑๐๐
(๑) ค่าตอบแทนปฏิบัติการนอกเวลาในวันราชการ (๑๒๐ บาท x ๑ คน x ๖๐ วัน)	๗,๒๐๐
(๒) ค่าตอบแทนปฏิบัติการนอกเวลาในวันหยุดราชการ (๔๒๐ บาท x ๑ คน x ๔๕ วัน)	๑๘,๙๐๐
(๓) ค่าตอบแทนวิทยากรในการฝึกอบรม/ถ่ายทอดองค์ความรู้ (๘๐๐ บาท x ๖ คน x ๖ ชม.)	๒๘,๘๐๐
(๔) ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ประจำห้องจัดอบรม (๔๒๐ บาท x ๒ วัน x ๕ ครั้ง)	๔,๒๐๐
(๕) ค่าตอบแทนผู้เข้าร่วมประชุม (๒๔๐ บาท x ๑๒๐ คน)	๓๖,๐๐๐
(๖) ค่าตอบแทนการประสานงานโครงการ	๑๐,๐๐๐
๒.๒ ค่าใช้สอย	๒๗๒,๕๐๐
(๑) ค่าอาหารกลางวันสำหรับผู้เข้าอบรม+ วิทยากรและผู้ช่วย (๑๕๐ บาท x ๑๒๐ คน x ๑ มื้อ x ๕ ครั้ง)	๙๐,๐๐๐
(๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าอบรม+ วิทยากรและผู้ช่วย	๔๒,๐๐๐

หมวดงบประมาณจ่าย	งบประมาณ (บาท)
(๓๕ บาท x ๑๒๐ คน x ๒ มือ x ๕ ครั้ง)	
(๓) ค่าเอกสาร (เบิกจ่ายตามจริง ๑,๐๐๐ x ๕ กิจกรรม)	๕,๐๐๐
(๔) ค่าที่พักวิทยากรและคณะทำงานลงพื้นที่ (๖๐๐ บาท x ๑ คืน x ๖ ห้อง x ๕ ครั้ง)	๑๘,๐๐๐
(๕) ค่าจ้างเหมาตรวจวิเคราะห์น้ำจากพื้นที่กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๕ ตัวอย่างละ ๓,๐๐๐ บาท (วิเคราะห์ จำนวน ๕ รายการ ต่อ ตัวอย่าง)	๑๕,๐๐๐
(๖) ค่าจ้างเหมาตรวจวิเคราะห์ดินจากพื้นที่กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๕ ตัวอย่างละ ๓,๐๐๐ บาท (วิเคราะห์ จำนวน ๖ รายการ ต่อ ตัวอย่าง)	๑๕,๐๐๐
(๗) ค่าจ้างเหมาตรวจวิเคราะห์ คลอรีนเอสเตอเรสจากเลือดเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ คน	๓๐,๐๐๐
(๘) ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่ฝึกอบรม/ถ่ายทอดองค์ความรู้/ดำเนินโครงการ (๕,๐๐๐ บาท x ๕ ครั้ง)	๒๕,๐๐๐
(๙) ค่ารถตู้โดยสาร รวมค่าน้ำมัน สำหรับวิทยากร ผู้ช่วยและเจ้าหน้าที่ เดินทางจัดกิจกรรมกับชุมชน (๒,๕๐๐ บาท x ๑ วัน x ๔ ครั้ง)	๑๒,๕๐๐
(๑๐) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ สกลนคร – กาฬสินธุ์ ๘ ครั้ง	๑๐,๐๐๐
(๑๑) ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง/ค่าวัสดุเชื้อเพลิง/ค่าชดเชยค่าสึกหรอ เพื่อดำเนินโครงการและประสานงานต่างๆ ในพื้นที่	๑๐,๐๐๐
๒.๓ ค่าวัสดุ	๑๐๙,๐๐๐
(๑) ชุดตรวจคลอรีนเอสเตอเรส และวัสดุทางการแพทย์ ได้แก่ สำลี ถุงมือ เข็ม หลอดเก็บตัวอย่าง แอลกอฮอล์ เป็นต้น สำหรับ ๑๐๐ คน	๑๔,๐๐๐
(๒) ค่าวัสดุ อุปกรณ์ในการอบรม/ถ่ายทอดความรู้	๔๐,๐๐๐
(๓) ค่าสารเคมีต่างๆ สำหรับตรวจวิเคราะห์ดินและน้ำ	๔๐,๐๐๐
(๔) ค่าวัสดุสำนักงาน ๕ กิจกรรม ได้แก่ กระดาษ A๔ สำหรับพิมพ์งาน แฟ้มซอง A๔ หมึกพิมพ์ ปากกา ฯลฯ	๕,๐๐๐
(๕) ค่าวัสดุโฆษณาเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ ได้แก่ กระดาษสี A๔ สำหรับจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ ป้ายไว้นิล	๑๐,๐๐๐
๒.๔ ค่าสาธารณูปโภค	
๓. งบลงทุน :	-
๔. งบเงินอุดหนุน :	-
๕. งบรายจ่ายอื่น :	-
รวมทั้งสิ้น (สี่แสนแปดหมื่นหกพันหกร้อยบาทถ้วน)	๔๘๖,๖๐๐

** หมายเหตุ ขออภัยทุกรายการ

๑๑. สถานที่/พื้นที่ดำเนินการ

๑๑.๑ ครัวเรือนในเขตตำบลยอดแกงและพื้นที่ใกล้เคียง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ๕๐ ครัวเรือน

๑๑.๒ เกษตรกรในเขตตำบลยอดแกงและพื้นที่ใกล้เคียง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ คน

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักในการดำเนินการเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืน สร้างครอบครัวตนเอง ให้ความสำคัญเพียงพอ ไม่สร้างหนี้ มีสุขภาวะที่ดีขึ้นจากการงดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน และเกิดการรวมกลุ่มในชุมชน พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานระดับประเทศ และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า

นักศึกษาได้เห็นช่องทางและโอกาสในการสร้างอาชีพและพัฒนาตนเองไปเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยังสร้างความเป็นผู้มีจิตสาธารณะ

ผู้ประสานงาน ชื่อ-สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจิกัญจน์ ศิริवालย์
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร
เบอร์โทรที่ทำงาน ๐๔๒-๗๒๕๐๓๓
เบอร์มือถือ ๐๖๒-๕๔๑๕๕๕๘
อีเมลล์ rujikarn.s@ku.th